

Ne Zaman Eğitimde Yaratıcı Drama Ne Zaman Tiyatro/Drama?

İnci SAN*

Özet

Türkiye’de eğitim ve sanatlar eğitimi alanlarında yaratıcı dramanın önemli bir işlevi vardır. Yaratıcı dramayı tiyatrodan ayırmak onun ülkemizde yaygınlaşması ve benimsenmesine yol açar. Almanya’da tiyatro pedagojisi, hem öğrencilerin tiyatro çalışmalarını, hem yaratıcı drama zorunlu / seçmeli dersinin hem de sahne ve izleyici dramaturgluğunun iç içe ilişkilerini, görevlerini, araştırma ve geliştirme çalışmalarını irdeleme, planlama ve gerçekleştirme aşamalarını üstlenmiş görünmektedir. Ülkemizde tiyatro pedagoğu yetiştiren bir bilim dalı bile yokken, bu içiçeliğin üstesinden gelebilecek uzmanlaşmış insan bulma zorluğu karşısındayız. Öncelikle tiyatro alanındaki pedagoji başlığı altında toplanabilecek, okulda tiyatro yapma, okullara tiyatroları çağırma, okul ile tiyatro arasında etkileşim ve işbirliğini sağlama, ve yukarıda belirtilen sahne ve izleyici dramaturgluğu alanında çalışacaklar ile yaratıcı dramada, yalnızca bu alanın dramaturgluğunu yapan, araştırma geliştirmeyi sağlayan, bu alanda uzman olan ya da uzman yetiştiren kişiler ayrı olmalıdır. Birincilere tiyatro pedagoğu, ikincilere ise drama pedagoğu tanımı yapılarak, gerektiğinde aralarında bir işbirliğine gidilebilecek iki ayrı uzmanlık alanı belirlenmeli ve bu çerçevede bir yetişim öngörülmalıdır. Yaratıcı drama ile tiyatro ayrı ayrı ele alınmalıdır.

Anahtar sözcükler:*Eğitimde Yaratıcı Drama, Tiyatro/Drama, Tiyatro Pedagojisi, Drama Pedagojisi,*

Abstract

The creative drama has very significant function in education and arts education. Separating drama from theatre leads drama to become widespread throughout Turkey and internalized by different people. The theatre pedagogy in Germany undertook a mutual responsibility to analyze, investigate, plan and realization phases of creative drama, which is voting subject, and the theatre activities of students and intimated tasks of audience and stage. We have to find experts to cope with drama field generally as there is no department that trains theatre pedagogy in Turkey. Theatre activities such as inviting theatre companies to schools and interaction of schools and theatre that could be summed under the title of pedagogy in theatre and the people who work in stage and audience dramaturgy and the experts who make dramaturgy and investigations in creative drama field should not be same person. The former should be identified as theatre pedagogy and the latter should be called as drama pedagogy and two different expertise fields which cooperate closely should be maintained. Namely creative drama and theatre should be elicited separately.

Keywords:*Creative drama in Education, Theatre/Drama, theatre pedagogy, drama pedagogy*

* Prof.Dr. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi

Yukarıdaki başlıkta geçen kavramların ne denli iç içe olduğunu burada bulunan herkesin bildiğinden eminim. Dolayısıyla bunların tümünü, tek bir sanatsal-kültürel ve bilimsel alan olarak kabul etmek olanaklı olmadığı gibi, bunun pek çoğumuzda bir zihin karışıklığı yaratacağı da bir gerçektir. Bu durumda tiyatro, yaratıcı drama ve eğitim arasındaki ilişki ve etkileşime yeniden bakmakta yarar görüyorum.

Tiyatronun eğitici gücünü reddetmek olanaksızdır, ama bu güç uğruna sanatsallık ve estetik olma niteliğinden vazgeçmek de tümüyle olanaksız olduğu gibi bu, sanat eğitiminin çok önemli gerekliliğini de bir yana bırakmak gibi çok olumsuz bir yaklaşımı sergilemek anlamına gelebilir.

Yukarıdaki bağlamda ilk yayımlanan “Tiyatro ve Halk Eğitimi” (1972) başlıklı çalışma, daha çok örgün olmayan eğitim açısından tiyatronun önemi hakkındaki tanıtılar (argüman) üzerinde duruyordu(1).

1985’te yayınlanan “Yaratıcılık ve Sanat Eğitimi Açısından Tiyatro” başlıklı makalemde(2) tiyatroyu, kökeni olan “**oyun**”, sosyolojik açıdan da “**etkileşim**” açısından ele almış ve onun toplumsallaştırma boyutunu öne çıkarmaya çalışmışım. Burada “okul oyunları” kavramını kullanırken aslında sonradan “**yaratıcı drama**” olarak Türkçe eğitim diline kazandırılan zengin içerikli bir alana gönderme yaptığımı belki de pek ayırdında değildim.

Zihin karışıklığı belki de bu anda başlamıştı (!). Çünkü drama sözcüğünü etimolojik olarak açıklıyor; “**eğitimde dramatisasyon**” terimini kullanıyor; hemen ardından, hatta genellikle en başta, “drama demek tiyatro demek değildir” diyor ve gene hemen ardından “ama tiyatro tekniklerini ve araçlarını kullanır” diye ekliyorduk.

Bu yaklaşım bana bugün de doğru yaklaşım gibi gelmektedir.

Çünkü:

- 1 Drama çalışmaları profesyonel oyuncu, yönetmen (gündelik dilde tiyatro sanatçısı) yetiştirmez.
2. Tiyatronun eğitime katkısı dolaylıdır. Didaktik olduğunda zaten genellikle olumsuz eleştiri alır.
3. Oyunculuk alanında başarı ve doyum sıkı çalışmanın yanında belli yetenek ve özellikler ister.
4. Yaratıcı drama, içine kapanık – içe dönük, psikolojik kusurlu olmadıkça her insanın çalışabileceği bir alandır.
5. Tiyatronun kendi sınırları içinde doğrudan sormadığı, “Kimsin?”, “Niçin yaşıyorsun?”, “Kendini geliştirmek için hangi olanaklara sahipsin?”, “Kendi duruşunda içinde yaşadığın toplumun gereksinmelerine nasıl karşılıklar verebilirsin?”(3) sorularını drama sorar, sordurur.
6. Bir oyunculığa hazırlanma tekniği de olan **doğaçlama**, dramanın ne yaşamda ne de tiyatro sahnesinde olanaklı olmayan, rol ve durumların yinelenebilirliği, hemen düzeltilbilirliği ile, doğrudan ve temel bir drama uygulamasıdır.

7. Rol oynama tekniği dramada özellikle çocukları yaşama hazırlar(4).

8. Eğitimsel veriler tiyatro alanından çok daha fazla drama alanında ölçülebilmektedir.

9. Tiyatro ya da dram sanatı bir sanatsal alandır; yaratıcı drama süreçte ve üründe sanatsallık taşıyor ama kendisi başlı başına bir sanat alanı olmayıp belli sanat formlarına ulaşabilen eğitimsel bir alandır.

Bu liste uzatılabilir kuşkusuz...

Kısaca şöyle özetleyebiliriz o zamanki durumu: Tiyatroya son derece saygılıydık. Okullarda yapılacak drama çalışmalarının tiyatrosal (tiyatrovâri) olduğunu biliyor, ama bunun tiyatro olgusunun bir ilksel basamağı, temeli olduğunu düşünüyorduk. Ayrıca bu çalışmalara başka işlev, görev ve anlamlar yükliyorduk: Duyguların, duyumların, duyguların eğitilmesi; imgesel düşünmenin geliştirilmesi; yaratıcılık yetisinin bireyde ve grupta ortaya çıkarılması; paylaşım ve haz alma; kendini tanıma; eyleme ve retoriğe(5) geçebilme (sözlü ve sonradan yazılı olarak); özgüven kazanma; empati geliştirme; toplumsallaşma; farkındalık ve sorun çözme gibi (Bu liste de uzatılabilir).

Evet tiyatroya saygılıydık, drama farkını ise vurguluyorduk. Sonraki yıllarda, drama çalışmalarımızda sanırım en önemsedığımız nitelik yaratıcılık oldu ki, Amerikan alan yazınındaki “creative drama” adını alanın adı olarak kullanmaya başladık(6). Bu adlandırma eğitim kamuoyunda çabuk benimsendi, çünkü MEB’nin hazırladığı ders programları içeriğinde yaratıcılık kavramı epeydir yer almaya başlamıştı.

Ayrıca drama çalışmalarında hazır metin kullanmama, gerektiğinde izleyicinin yalnızca çalışılan grubun içinden oluşturulması, ortaya çıkan gösterimsel olgunun biricikliği, kendiliğindenliği alabildiğince vurgulanıyordu.

Bugün eğitim ya da eğitimbilim alanyazınında **tiyatro/drama** deniyorsa, yukarıda sözünü ettiğim nitelik ve özellikler ayrımı bir yana mı bırakılıyor sorusu zihnimi kurcalıyor doğrusu.

Drama çalışması yapmakla bir tiyatro gösterimine hazırlanmak arasında süreçsel olarak çok büyük ayrımlar olmayabilir. Drama çalışmalarında artık hazır bir metinden de yola çıkılabildiği kabul gördü. Bu metin olduğu gibi ele alınıp aynı drama yöntemleriyle, gözlemlerle, duyguların irdelenmesi, tekrarlar yapılması, grup dinamiğinden yararlanılması ve başrollerin, tip ve karakterlerin değişik katılımcılarla çalışılarak işlenmesi olanaklıdır. Ya da metni değiştirerek, ona yeni içerikler katarak (bugün tiyatro dünyasında da benzer dramaturgi çalışmaları yapılmaktadır), hatta olay örüntüsünü ya da öykünün sonunu değiştirerek çalışılabilmektedir. Ama grubun kendi içinden çıkardığı bir öykünün, psikolojik, sosyolojik, sosyal psikolojik, kültürel ve çağcıl yorumlarla ortaya dökülmesi ve oynanması hâlâ daha değerli (makbul) ve daha yaratıcı değil midir?

Bir tiyatro grubunun, öğrenci, öğretici, amatör, ergen, genç, yaşlı herhangi bir yaş grubundan oluşan bir tiyatro grubunun yaratıcı drama yoluyla bir tiyatro gösterimi sunması; bir yaratıcı drama grubunun kendisi için bir sunumda bulunmasından ayrılmaktadır ve ayrılmalıdır da. Yaratıcı dramada

ortada **öğrenilecek bir şey** vardır: Kendini tanıma, tanımlama; duygu yönetimi; davranış kazanma ya da değiştirme; bir güncel olayın irdelenip, değerlendirilmesi; bir tarihsel ya da gündelik sosyal olayın nedenlerinin tartışılması, kavranması; sorun çözme, karar verme gibi. Ve kuşkusuz bu yapılan tiyatro değildir. Tek bir alanda uzmanlaşmanın, özellikle drama lideri açısından, yeterli olmadığı, pek çok disiplinlerarası bilgi ve yaklaşımın iç içe geçtiği çalışmalardır bunlar. Ve hemen ekleyelim, tiyatro alanında çalışan için, özellikle oyun yazarlığı, dramaturgi ve oyunculuk dallarında da böyle bir çalışma biçimi, bilimle sanatın birleşimini sağlamaktadır.

Şimdi can alıcı nokta sanırım şudur: Ülkemizde bilimsel ve akılcı düşünen, bilimsel ve akılcı yaklaşımlarla olgu ve olayları ele alan kesim ile kırsal kültürden gelen, akılcılıktan çok duygusal/inançsal yaklaşımlarla olay ve olgulara bakan kesim gibi bir ikili oluşum bulunmaktadır. Bu ikinci kesim her zaman var olagelmıştır. Günümüzde ağırlığını iyice duyumsatmaya başlamıştır. Kemalist devrimlerin kavranmaya çalışıldığı, dolayısıyla kültürden, bilimden sanata dek eğitimde de çağdaş yaklaşımların yerleştirilmeye çalışıldığı yıllar ne yazık ki geride kalmıştır. Üniversitelerimizdeki birçok akademisyenin ve düşünürlerin bir bölümünün çabalarına karşın, geniş kitlenin adeta bir geriye dönüş yaşadığını gözlemliyoruz. Bir çeyrek yüzyıldır, yaratıcı dramanın tiyatro olmadığını söylememizin bizim kendi tarihsel kültürel gelişmişliğimiz ya da gelişmemişliğimizle köklü bir bağlantısı vardır. Ne milli eğitim müdürleri, ne Bakanlıktaki eğitim yetkilileri ve ne de velilerimizin, okulda öğrencilerin tümünün tiyatro yapmasına olumlu ve sevecenlikle yaklaştığını, yaklaşacağını düşünmek, toplum yapımızı tanımamak anlamına gelir. Veli çocuğunun yaratıcı, buluşçu, özgüvenli, iletişime açık olmasını çok ister, ama onun sorgulamacı, tartışan, eleştiren olmasından mutluluk duymaz, öğretmeni bile. Yaratıcı dramayı ilk sayılan kazanımlardan dolayı veli tutmuştur; sonrakilere de katlanmıştır. Ama tiyatro yapmak... bu oyunculuktur, pek ciddi değildir. Okullarda sınıflarda tiyatro mu yapılacak? Bu olur şey değildir.

Öyleyse adlandırmada (terminolojide) gerçekten dikkatli olmalıyız. Yaratıcı dramayı tiyatrodan ayırmalıyız çünkü eğitim ile ilişkisinin anlaşılıp algılanması açısından bu önemlidir(7). Tiyatro bilimi ve tiyatro eğitimbilimine gelince: Bu iki alan da kuşkusuz birinci kesime hitap eden alanlardır. Adı üstünde ikisi de bilimdir. Ayrıca akademik alanda biri çok eski değildir, diğeri ise epeyce yenidir. Söz gelimi hiçbir üniversitede henüz tiyatro eğitimbilimi adında bir dal bile bulunmamaktadır. Adlandırma(lar) ise gene Batıdan alınmıştır.

Bugün tiyatro eğitimbilimi ya da pedagojisi kavramını kim ya da kimler en doğru biçimiyle kavrayıp kullanmaktadır?

Biraz geriye gidelim: Dramanın ilk yıllarında Hans Wolfgang Nickel'in konferansları ve yazılarında **oyun pedagojisi** ile **etkileşim pedagojisi** gibi adlandırmalarla karşılaşmıştık. Dramanın ve tiyatronun (burada işte "tiyatro/drama" kavramı kullanılabilir, ortak paydası oyun, etkileşim ve eylem olduğu için) pedagojik boyutunu ve anlamını bilen, kuramsal, uygulamalı ve kılışal boyutlarda eğitimci ve eğitimbilimci olanlar, tiyatronun pek değilse de, drama çalışmalarını izledikçe ve hatta bu çalışmalara katıldıkça, onun eğitimsel değerini kavradılar, kimi MEB yetkilileri ve eğitim denetçileri bile. [En büyük

ilgiyi okulöncesi ve anaokulu öğretmenleri gösterdi.] Eğitimci ve eğitimbilimciler içinde dramaya bilimsel gözle bakıp, üzerinde çalışıp araştırmalar yapıp projeler, yüksek lisans tezleri ve makaleler üretenler çoğaldı. Bunlar drama ile ilgiliydi, tiyatro ile değil. O zaman belki artık bu drama disiplinine **dramabilimi (dramatoloji)** de diyebiliriz(8). Drama ile ilgili araştırma ve değerlendirmeler tiyatrosal açıdan ele alınmamaktadır. Amaç eğitimseldir dramada, sanatsal yan estetik ölçütlere uyumluk olarak ele alınır, tiyatrosallık da bu drama estetiği içinde kendini gösterir ancak.

Tiyatro bilimi açısından bakılınca da, dramadaki en son uygulama, yani **sunu** bölümünde, dramatik an(lar) doğru yakalanmış ve dramatik örüntü yerinde mi, birbirini izleme açısından sıralanması doğru mu, sonuç açık-seçik ortaya konmuş mu, hangi drama kuramına ya da hangi tiyatro tür(lerine) ve yaklaşımlarına göre yaklaşılmış gibi sorular ortaya atılıp değerlendirilir ama bunlar birer sonuçtur. Önemli olan hazırlık, tartışma, rolleri belirleme, olay örüntüsüne karar verme, oynama, değerlendirme, üzerinde düşünme gibi bileşenleri içeren uzun soluklu **süreçtir**. Başka bir deyişle neyin/nelerin **nasıl** kazandırıldığıdır. Tiyatro deyişle başaktör öğrenme'dir diyebiliriz. Ama ancak özgün, biricik ve yaratıcı olmak koşuluyla. (Drama eğitimbilimi (pedagojisi) işte bu süreç üzerinde araştırma yapar ve disiplinlerarasıdır.)

Bu süreç sonunda ortaya çıkan sunu, başka bir deyişle ürün, gösteri biçimine sokulmak istendiğinde işin içine tiyatro bilimi ve dram sanatı girer; ürün tiyatro bilimsel ve bir sanat alanı olarak ayrıca ve gene uzunca bir süreç içinde çalışılıp işlenir. Amaç bu tiyatrosal ürün yoluyla öğretmek olmaktan çıkar ya da böyle bir amacı varsa, izleyici kitlesi de genel izleyici değil, öğrenciler, eğitimciler, öğretmen ve eğitimbilimciler olur.

Okul öncesi dönemde ve ilköğretimin ilk sınıflarında tiyatro değil, drama çalışması yapılması uygundur.

Şu hususlar unutulmamalıdır:

- Tiyatro bilimi ve tiyatro sanatı başlı başına derin birer alandır. Tiyatro biliminin kendine özgü araştırma yöntemleri vardır. Olması gerekeni değil, olanı göz önüne koyar.
- Yaratıcı drama disiplini (bilimi de diyebiliriz) de tek başına derin bir alandır, kendi araştırma yöntemleri vardır, olması gerekenden çok olanı saptar, ortaya koyar. Böylece bilim olmaya da hak kazanır.
- Yaratıcı drama tiyatro çalışmalarına (oyuncu, özellikle oyun yazarlığı ve dramaturgi gibi) çok yarar sağlar.
- Tiyatroya yönelme yaratıcı dramanın özüne yarar getirmez. Her zaman bireyi, bireyseli değil, grubu gözetir. Tiyatro sanatı ile ilgili kuramsal ve uygulamalı çalışmalar, diğer sanat dalları (resim, müzik, dans, pandomim vd.) kadar ama kuşkusuz önemli bir **sanatsal katkı** sağlar.

Öyleyse, tiyatronun, dram sanatının yaratıcı drama ile kaynaştığı gösterimler olacaksa ve oluyorsa, orada **tiyatro/drama** terimi kullanılabilir. Yineleyecek olursak, drama çalışmalarının gösteriye dönüşmesi söz konusu olduğunda, drama bilimcisi, drama lideri ile tiyatrobilimcisi ve yönetmenin işbirliği sonucunda tiyatro/drama teriminin içerdiği bir tanımlama yerindelik kazanır.

Böyle bir içerikle yapılacak çalışmaların sonucunda ancak gerek okullarımızda, gerek okul dışı kimi etkinliklerde yer alan ve kendini tiyatro olarak tanımlayan gösteriler, niteliksiz müsamere olmaktan kurtulabilirler.

Yukarıdakilerin ışığında tiyatro pedagojisi alanını da ikiye ayırmalıyız, ikisine ayrı adlar vermeli ve bunları dikkatle böylece kullanmalıyız.

1. Eğitim alanına hizmet veren eğitim pedagogu yetiştiren **Drama Pedagojisi Alanı**

Drama pedagogları, örgün ve yaygın eğitimde, her yaş grubuyla, pek çok meslek grubuyla, pek çok geliştirici eğitim veren kurum ve örgütlerde yapılan drama çalışmalarını planlayan, programını hazırlayan, disiplinlerarası bilime, bilgiye, bilgilendirmeye açık, çok yönlü yetişmiş, kültür pedagogu da diyebileceğimiz kişilerdir. Gereğinde uygulamaya da katılan, drama liderliği de yapabilen, bu alanda elverdiğince bilimsel çalışmalar yapmış kişiler bu alanın insanları olmaya hak kazanırlar. (Daha geniş bilgi için bkz.(9))

2. Tiyatrolarda görev yapan tiyatro pedagoglarını yetiştiren **Tiyatro Pedagojisi Alanı**

Yetişkin ve çocuk/genç tiyatrosunda çalışan, yuva çocuğundan en yaşlı insanlara dek geniş bir kitleye tiyatro bilgileri veren; okullarla tiyatrolar arasında aracılık yapan, tiyatroların sahneleme öncesi ve sonrasının bu geniş kitleye tanıtılmasında, izleyici yönetimi, tiyatronun sahneden izleyici mekânına dek düzenlenmesi gibi çok yönlü çalışmalarda bulunan kişilerdir.

Sonuç olarak tiyatro pedagoğlu ile drama pedagoğlu, gerektiğinde aralarında bir işbirliği oluşabilecek iki ayrı uzmanlık alanı olarak kabul edilmelidir.

Kaynaklar

- 1.“Tiyatro ve Halk Eğitimi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 3-4, s.137-170.
- 2.“Yaratıcılık ve Sanat Eğitimi Açısından Tiyatro”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 18, Sayı 1-2, s. 99-112.
- 3.a.g.m: s.6 Frank van Kreuningen, 5. Uluslararası Eğitimde Drama Kongresi bildirisi:, Berlin 1984’den alıntı
- 4.Bir yanda oyuncu, diğer yanda drama çalışmalarındaki katılımcı olmak üzere, bu ikili açısından tiyatro ile drama arasındaki belli başlı ayrımlar için bkz: “Tiyatroya Rağmen Yaratıcı Drama”, Çağdaş Drama Derneği Dergisi, Cilt:1, Sayı: 1, Yıl: 2006 Yaz, s. 5-15.
- 5.**Retorik:** Kısaca ses tonunu ve ses yüksekliğini belli bir ritime göre düzenleyerek konuşma becerisi. Bu fiziksel-biyolojik boyut yanı sıra retorik, dilsel/söylemsel, iletişimsel yetilerin, ikna gücünün ve mimik ve jestler gibi bedensel becerilerin kullanılmasını da kapsar. Ancak böylece dinleyici topluluğuna kültürel bir katkıda bulunulması ve onu karar verici davranışlara yöneltebilmesi olanaklı olur. Gerekli tema, yan temalar, örnekler ve belgelerin bulunması (inventio); bunların hangi sıralama içinde kullanılacağıının saptanması; yapılmış plânlamanın akılda tutulması (bellek) ve söylemsel eylem retoriğinin vazgeçilmez öğeleridir. Bu yeti ve öğelerin eğitim ve öğretimi alanı olan bir disiplindir. Vidal, Francesca: “Vom Sprechen zur Rhetorik”, Zeitschrift für Theater pädagogik, Heft 52, s. 43-45.
- 6.Sonradan ortaya atılan eğitsel drama, eğitici drama, etkili drama vd. adlandırmalar “yaratıcı drama” kavramına katkı getirmemiştir. Yaratıcı drama eğitir, eğitsel ve etkilidir zaten.
- 7.Unutulmamalıdır ki, yıllarca belli bir kesime de yaratıcı dramanın psikodrama ile aynı şey olmadığı anlatılmaya çalışılmıştı.
- 8.Her ne kadar bilim kuramı (epistemoloji) açısından **bilim** adlandırmasını çok dikkatle kullanmak gerekiyorsa da, yaratıcı drama alanında bilimsel çalışmalar çoğaldıkça böyle bir disiplinden bilime gidiş söz konusu olabilmelidir.
- 9.A.g.m., s. 7-12.

Summary

When is Creative Drama in Education When is Theatre/Drama?

İnci SAN*

I am sure that everybody knows that the concepts situated in the title are interrelated with each other. That's why it is not possible to accept all the concepts as one and only art-culture or scientific field. Therefore I presume that it would be useful to look at the relationship between theatre, creative drama, and education dynamics.

It is impossible to deny the educational power of theatre. However it is impossible to put this educational power in front by ignoring the art and aesthetic in theatre. Meanwhile creative drama has very significant function in education and arts education. Separating drama from theatre leads drama to become widespread throughout Turkey and internalized by different people. In order to make distinction between theatre and drama, we can make use of the following list;

1. Drama works do not aim to educate professional actor, and director.
2. The contribution of theatre to education is indirect. It generally receives negative critics when it is didactic.
3. Success and satisfaction in being actor requires hard work, talent, and specific features.
4. Creative drama is a field which is open to everyone except the ones who were psychologically harmed.
5. Drama concerns the questions "Who are you?", "Why are you living?", "Which opportunities do you have to improve yourself?", "How can you satisfy the society you live in?"
6. The technique called improvisation is a direct and fundamental application of drama.
7. Role playing prepares particularly children to life.
8. Educational data can be obtained from drama field more than the field of theatre.
9. Theatre or the art of drama is an art. Creative drama has some notions of art in the process and product. But creative drama is not an art itself, it is an educational field which reaches specific art forms.

The theatre pedagogy in Germany undertook a mutual responsibility to analyze, investigate, plan and realization phases of creative drama, which is voting subject, and the theatre activities of students and intimated tasks of audience and stage. We have to find experts to cope with drama field generally as there is no department that trains theatre pedagogy in Turkey. Theatre activities such as inviting theatre

* Prof.Dr. Ankara University, Educational Science Faculty, Fine Art Education

companies to schools and interaction of schools and theatre that could be summed under the title of pedagogy in theatre and the people who work in stage and audience dramaturgy and the experts who make dramaturgy and investigations in creative drama field should not be same person. The former should be identified as theatre pedagogy and the latter should be called as drama pedagogy and two different expertise fields which cooperate closely should be maintained. Namely creative drama and theatre should be elicited separately.

Furthermore we should separate the field of theatre pedagogy and name the fields separately. The first one can be named as The Field of Drama Pedagogy which serves to the field of education, and the second field can be called as; The Field of Theatre Pedagogy which serves theatres. As a result, these two fields should be accepted as two distinct fields and the people who were educated in these fields should be perceived different experts in their own fields.